

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060202

DOM
2019-11-08
Stockholm

Mål nr
P 12126-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-12-07 i mål nr P 3790-18,
se bilaga A

PARTER

Klagande

KB

Ombud: Advokatfirman Åberg & Co AB

Motparter

1. Abakos AB

Ombud: Landahl Advokatbyrå AB

2. Bygglövs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun

SAKEN

Bygglöv i efterhand för nybyggnad av plank på fastigheten XX i
Huddinge kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avslår KB yrkande om syn.

Dok.Id 1535796

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

2. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Stockholms län beslut den 16 maj 2018 med dnr 403-51987-2017 att upphäva Natur- och byggnadsnämndens beslut att ge bygglov i efterhand för nybyggnad av plank.
-

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

KB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och avslå Abakos AB:s ansökan om bygglov i efter-hand för nybyggnad av plank. Han har också yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska hålla syn på fastigheterna YY och XX i Huddinge kommun.

Bygglövs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun, som den 1 januari 2019 har övertagit ansvaret för bl.a. bygglovsfrågor från Natur- och byggnadsnämnden, och **Abakos AB** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

KB har anfört i huvudsak följande:

Fastigheten XX omfattas av stadsplan 7-B-10 vilken gäller som detaljplan. Av planen framgår att den mark som planket i sin helhet är placerat på är punktprickad mark som inte får bebyggas. Av planen framgår vidare att fastigheten är belägen i ett område där särskilda åtgärder i fasad erfordras med hänsyn till trafikbuller. Av planbeskrivningen framgår att bestämmelsen innebär dels att fasader, och framför allt fönsterkonstruktioner, bör väljas så att största möjliga ljudavskärmning erhålles, dels att planlösningen bör utföras så att särskilt bullerkänsliga utrymmen inte placeras mot järnvägen. Planen är utformad i syfte att bygga ut tågspåren utan att försämra bullersituationen för de boende längs med spåren. Därför har bl.a. en bullerskyddsvall uppförts längs med spåren och bestämmelserna om särskilda åtgärder i fasad införts. Vare sig i plan eller beskrivning anges något om behov av ytterligare bullerplank på enskilda fastigheter. Husets planlösning uppfyller inte kraven i planen och det kan ifrågasättas om huset är konstruerat på så sätt att bästa ljuddämpning uppnås.

Han ifrågasätter om planket har någon bullerdämpande effekt. Bullermätningar har utförts först efter att planket uppfördes och samma värden skulle lika gärna ha kunnat uppnås utan plank. Därtill är det delvis byggt i vinkel upp mot grannfastigheten

ZZ och där fyller det inte någon bullerdämpande funktion. Planket är med största sannolikhet istället uppfört för att minska insynen från gatan.

Eftersom planket är cirka 2,1 meter högt och placerat cirka 2 meter från gatan medför det också en mycket begränsad sikt för fordon som kör ut från grannfastigheten YY. Planket skulle inte medföra lika stor negativ påverkan om det placerades längre in på fastigheten, likt planket på fastigheten ZZ som är placerat cirka 3 meter från gatan.

Abakos AB har hänvisat till vad bolaget anförde i mark- och miljödomstolen och tillagt i huvudsak följande: Som nämnden konstaterat i sitt beslut uppfylls gatuprojektsektionens uppmaningar om fri sikt på upp till 2 meters avstånd från vägbanans kant. Åtgärden är därmed förenlig med kraven på trafiksäkerhet och även med kravet på att åtgärden inte får medföra betydande olägenheter för omgivningen. Bolaget har försökt gå Karl-Erik Binnermark till mötes genom att fasa av plankets hörn närmast hans infart för att på så sätt förbättra sikten. Eftersom även övriga krav för bygglov är uppfyllda har det varit korrekt att bevilja sökt bygglov.

Nämnden har anført i huvudsak följande: Åtgärden avviker från detaljplanen men avvikelsen är liten och förenlig med detaljplanens syfte. Planket försämrar inte nödvändigtvis sikten för fordon som kör ut från grannfastigheten YY, och det utgör därmed inte någon olägenhet för omgivningen. Sikten var begränsad redan 2010 då ett tätt buskage fanns vid tomtgräns precis där planket nu är placerat.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om det finns förutsättningar att bevilja bygglov i efterhand för ett 18 meter långt plank på fastigheten XX. Det finns ett tillräckligt underlag för den prövning som Mark- och miljööverdomstolen har att göra. Syn på fastigheterna behövs därmed inte och KB yrkande om detta ska därför avslås.

För fastigheten XX gäller stadsplan 7-B-10 som enligt övergångsbestämmelserna till plan- och bygglagen (2010:900), PBL, gäller som en detaljplan. Förutsättningarna

för att bevilja bygglov för åtgärd inom ett område som omfattas av detaljplan framgår av 9 kap. 30 § PBL. Bland annat gäller att den ansökta åtgärden inte ska strida mot detaljplanen. Bygglov får dock ges för en åtgärd som strider mot detaljplanen om åtgärden är förenligt med planens syfte och avvikelserna är liten eller åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt, se 9 kap. 31 b § PBL. Vad som ska anses rymmas inom planens syfte ska bedömas utifrån planens övergripande syfte som anges i planbeskrivningen och sådana underförstådda syften som följer av enskilda planbestämmelser och planens utformning i övrigt (prop. 2013/14:126 s. 179).

I fråga om möjligheten att medge avvikelser som är av begränsad omfattning och nödvändiga för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt anges i förarbetena att det till exempel bör vara möjligt att medge ett bullerplank på mark som enligt planen inte får bebyggas, om bullerplanket är nödvändigt för att planområdet ska kunna bebyggas i övrigt på det sätt som planen anger. Vidare anges att syftet med bestämmelsen är att det ska vara möjligt att åstadkomma sådana avvikelser som är nödvändiga för att kunna tillgodose behov som inte förutsågs när detaljplanen utformades, förutsatt att behoven framstår som angelägna utifrån allmän synpunkt och att det typiskt sett är fråga om att avvikelserna är nödvändiga för att kompensera för ofullständigheter eller andra brister i detaljplanen. (Se prop. 2013/14:126 s. 180.)

Enligt kommunens beslut är avsikten att planket ska utgöra ett skydd mot trafikbuller.

Den aktuella planens syfte är huvudsakligen att möjliggöra spårutbyggnad samt att därvid inte försämrade bullersituationen för de boende längs järnvägen. I plankartan har särskilt utmärkts mark som inte får bebyggas (punktprickad mark), mark som är tillgänglig för bullerskydd och område där särskilda åtgärder i fasad erfordras med hänsyn till trafikbuller. Fastigheten XX är enligt planen avsedd för bostadsändamål och vid nybyggnad på fastigheten gäller enligt planbestämmelserna att bostadshus ska utformas och uteplats orienteras med särskild hänsyn till trafikbuller.

Planen reglerar alltså förutsättningarna för en utbyggd järnväg utan att bullersituationen för de boende försämras och den innehåller konkreta bestämmelser om bullerdämpande åtgärder, både bullervall och särskilda krav på åtgärder i fasad. Förhållandet att sådana åtgärder behövs var alltså något som förutsågs och lösts i planen. Planket, som i sin helhet har uppförts på mark som enligt planen inte får bebyggas, utgör inte någon liten avvikelse från planens bestämmelser. Det har heller inte framkommit att det är nödvändigt att uppföra planket på sådan mark för att området ska kunna på bebyggas eller användas på ett ändamålsenligt sätt. Det saknas därför förutsättningar att bevilja bygglov för åtgärden.

Mot denna bakgrund ska mark- och miljödomstolens dom ändras och ansökan om bygglov avslås.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand och Christina Ericson, tekniska rådet Mats Kager samt tf. hovrättsassessorn Liisa Seim Sehr, referent.

Föredragande har varit Carlos Leal.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-12-07
meddelad i
Nacka

Mål nr P 3790-18

PARTER

Klagande
Abakos AB

Ombud: Landahl Advokatbyrå AB

Motparter

1. Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun
2. KB

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 16 maj 2018 i ärende nr 403-51987-2017, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Bygglov i efterhand för nybyggnad av bullerplank på fastigheten XX i Huddinge kommun

---

DOMSLUT

Med ändring av länsstyrelsens beslut fastställer mark- och miljödomstolen Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommuns beslut om bygglov den 20 november 2017, § 34.

BAKGRUND

Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun (nämnden) beslutade den 20 november 2017 att ge sökanden Abakos AB bygglov i efterhand för bullerplank på fastigheten XX. Nämndens beslut överklagades till Länsstyrelsen i Stockholms län av KB, ägare till grannfastigheten YY. I beslut den 16 maj 2018 biföll länsstyrelsen överklagandet och upphävde nämndens beslut.

Länsstyrelsens beslut har överklagats till mark- och miljödomstolen av Abakos AB.

YRKANDEN M.M.

Abakos AB har yrkat att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut ska fastställa nämndens beslut om bygglov. Till grund för sin talan har Abakos AB huvudsakligen anfört följande.

Det kan konstateras att praxis inte är enhetlig i frågan om ett plank placerat på prickmark kan betraktas som en liten avvikelse. Sådana ärenden får därför bedömas förutsättningslöst mot de speciella omständigheter som råder i de enskilda fallen.

Det aktuella planket är uppfört i syfte att motverka buller från vägen och den närliggande järnvägen. I samband med bygglovet för bostadshuset på fastigheten genomfördes två bullermätningar. Den första utfördes den 7 juli 2017 strax efter att planket uppförts. Man kunde då konstatera att riktvärdena utomhus klarades med liten marginal. Bullervärden inomhus överskreds något, varför ytterligare åtgärder vidtogs. Som nämnden konstaterat finns andra plank i närområdet, t.ex. på grannfastigheten ZZ. Planket står ca två meter från vägen och har därmed ingen negativ inverkan på trafiksäkerheten.

Bygglov ska även beviljas med stöd av 9 kap. 31 b § 2 PBL. Planket är som anförts uppfört i syfte att motverka buller från järnväg och väg. Bebyggelsen mellan fastigheten och bullerkällorna är långt ifrån heltäckande och är inte tillräcklig för att minska bullret till en acceptabel nivå. Ett bullerplank var nödvändigt, vilket också

påpekades av kommunens handläggare vid ett flertal tillfällen då Abakos AB sökte bygglov för bostadshuset. Att planket är nödvändigt framgår även av de bullermätningar som bolaget gett in med överklagandet. Planket är således nödvändigt för att området ska kunna användas och bebyggas på ett sådant sätt som detaljplanen anger. Åtgärden är vidare av begränsad omfattning – det är inte högre eller längre än vad som behövs för att uppfylla sitt syfte. Det ansluter även i storlek och utformning till planket på grannfastigheten och det upplevs därför inte som dominerande i stadsbilden.

KB har motsatt sig ändring av länsstyrelsens beslut och har huvudsakligen anfört följande. Han anser att plankens höjd och längd är en betydande olägenhet för omgivningen och trafiken. Enligt kommunens riktlinjer ska fastigheter med utfart mot gatan ha en fri sikt på minst 2,5 meter i båda riktningarna. Plankens höjd och placering innebär en olycksrisk och det är inte fråga om en liten avvikelser. Ljudnivån inomhus kan sänkas på annat sätt, t.ex. genom ljudisolering i fönster, väggar och tak.

Nämnden har getts tillfälle att yttra sig men har inte hörts av.

DOMSKÄL

Som länsstyrelsen angett omfattas den aktuella fastigheten av stadsplan 7-B-10, vilken gäller som detaljplan. Planens syfte är enligt planhandlingarna huvudsakligen att möjliggöra spårutbyggnad samt att därvid inte försämra bullersituationen för de boende längs järnvägen. Enligt planen är fastigheten avsedd för bostadsändamål. Vid nybyggnad på fastigheten ska enligt planbestämmelserna bostadshus utformas och uteplats orienteras med särskild hänsyn till trafikbuller.

Den sökta åtgärden är planstridig på det sätt nämnden och länsstyrelsen redogjort för. Frågan i målet är om avvikelserna kan godtas med stöd av 9 kap. 31 b § 1 eller 2 PBL.

Domstolen konstaterar att planket är avsett att dämpa buller från närliggande järnväg och väg. Detta syfte ligger helt i linje med det syfte som beskrivs i gällande detaljplan. Resultat från utförda bullermätningar ger stöd för att planket är nödvändigt för att bostadsfastigheten ska kunna användas och bebyggas på ett ändamålsenligt sätt. Det får anses vara fråga om en åtgärd av begränsad omfattning. I förarbetena till 9 kap. 31 b § 2 PBL (se prop. 2013/14:126 s. 180 och s. 309) tas bullerplank om som exempel på just en sådan avvikelse som kan godtas med stöd av bestämmelsen. Med hänsyn härtill bedömer domstolen att det har funnits förutsättningar att ge bygglov för den sökta åtgärden med stöd av nämnda bestämmelse.

Vad gäller förutsättningarna för att ge bygglov med stöd av 9 kap. 31 b § 1 PBL delar domstolen nämndens bedömning.

I övrigt har det inte framkommit att det föreligger något hinder mot bygglov. Överklagandet ska därmed bifallas på så sätt att nämndens beslut om bygglov fastställs.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 28 december 2018. Prövningstillstånd krävs.

Magnus Hjort

Maria Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Magnus Hjort och tekniska rådet Maria Bergqvist. Föredragande har varit beredningsjuristen Mattias Hodsoll.